

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 24 marca 2025 r.
Znak sprawy: DNI.gw.058.4.2025

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji w sprawie finansowania spółek wodnych

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na interpelację Posła Konrada Fryszta w sprawie finansowania spółek wodnych (interpelacja nr 8296 z dnia 4 marca 2025 r.) informuję, że zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne (1) spółki wodne, w odróżnieniu od osób indywidualnie utrzymujących urządzenia melioracyjne, mogą korzystać z pomocy finansowej państwa udzielanej w formie dotacji podmiotowej z budżetu państwa przeznaczonej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych, z wyłączeniem zadań, na realizację których została udzielona inna dotacja. Środki finansowe przeznaczone na ten cel planowane są corocznie w budżetach wojewodów.

Z uwagi na większe zapotrzebowanie w powyższym zakresie, w ramach rezerw celowych budżetu państwa, na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi od kilkunastu lat wydzielane są dodatkowe kwoty pieniężne dla spółek wodnych na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych, od 2017 r. jest to kwota 40 mln zł. Właściwi miejscowo wojewodowie składają wnioski o dotacje do MRiRW, na podstawie których dokonywany jest podział środków na poszczególne województwa. Należy zauważyć, że dotacje te nie są udzielane bezpośrednio spółkom wodnym. Podział dotacji na funkcjonujące spółki, jak również wysokość i kryteria pozostają wyłącznie w kompetencji właściwego miejscowo wojewody. Pozyskanie środków publicznych wymaga aktywności ze strony spółek, polegającej na przygotowaniu i złożeniu wniosków do odpowiednich organów.

Rozdzielając środki pomiędzy województwa MRiRW stosuje wewnętrzne kryteria, które obejmują powierzchnię zmeliorowanych gruntów objętych działalnością spółek wodnych, które otrzymały dotację, średnią wartość robót i średni wzrost wartości robót wykonanych ze składek członkowskich i świadczeń rzeczowych.

W związku z rosnącym zapotrzebowaniem, MRiRW rozważa zwiększenie dofinansowania spółek wodnych z rezerwy celowej budżetu państwa.

Spółki wodne mogą korzystać również z pomocy finansowej z budżetów jednostek samorządu terytorialnego (jst) na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych oraz na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji. Pomoc polega na udzieleniu dotacji celowej w rozumieniu ustawy o finansach publicznych (2), a zasady jej udzielania i sposób rozliczania określają organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego. Udzielenie dotacji celowej następuje na podstawie umowy zawartej przez jst ze spółką wodną.

Kolejnym źródłem finansowania działalności spółek wodnych są składki członkowskie. Zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne (1), każdy członek spółki wodnej jest obowiązany do wnoszenia składek członkowskich i ponoszenia na jej rzecz innych określonych w statucie świadczeń, adekwatnych do celów tej spółki. Z informacji, jakie otrzymuje resort rolnictwa, problemy zarówno z płatnością, jak i ze ściągalnością składek członkowskich, jakie zobowiązani są ponosić członkowie spółek wodnych, są dość powszechne. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie posiada narzędzi prawnych, które umożliwiłyby rozwiązanie tego problemu. Wszelkie ewentualne zmiany przepisów ustawy Prawo wodne, w tym kwestie dotyczące spółek wodnych, leżą w kompetencji ministra właściwego ds. gospodarki wodnej.

Warto wspomnieć, że zgodnie z przepisami prawa wodnego, osoby fizyczne lub prawne niebędące członkami spółki wodnej oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które odnoszą korzyści z urządzeń spółki wodnej lub przyczyniają się do zanieczyszczenia wody, dla której ochrony spółka wodna została utworzona, także są obowiązane do ponoszenia świadczeń na rzecz tej spółki. Mogą to być świadczenia o charakterze należności pieniężnych lub obowiązków o charakterze niepieniężnym.

Dodatkowo, pomimo iż spółki wodne nie działają w celu osiągnięcia zysku, mogą jednak prowadzić działalność umożliwiającą osiągnięcie zysku netto w celu zaspokojenia

potrzeb zrzeszonych w nich osób w zakresie gospodarowania wodami. Wypracowany zysk może być przeznaczony wyłącznie na cele statutowe spółki wodnej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, z późn. zm.);
- (2) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (2) (Dz.U. z 2025 r. poz. 39).

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów